

Pedagogische Kwaliteit in de Complexiteit van de verticale groep

ONDERZOEKER: Ora Oudgenoeg-Paz • *Universiteit Utrecht*

PROFESSIONAL: Tanja Hak • *'t Kickertje*

MODERATOR: Laura Lecluse-Kaats • *Buro Leren met Lef*

CONGRES 2022

Wetenschap ontmoet praktijk

28 September

**Expertisecentrum
Kinderopvang**
Pedagogische kwaliteit

Even voorstellen:

Ora Oudgenoeg-Paz

Tanja Hak

Laura Lecluse-Kaats

Universiteit Utrecht

**Expertisecentrum
Kinderopvang**
Pedagogische kwaliteit

Programma:

11.30-13.00

11.30 uur	Welkom
11.35 uur	Wetenschappelijke inzichten
11.55 uur	Vragen
12.00 uur	En dan nu: de praktijk
12.20 uur	Vragen
12.25 uur	Discussie in groepen
12.55 uur	Afsluiting & samenvatting

14.00 – 15.30

14.00 uur	Welkom
14.05 uur	Wetenschappelijke inzichten
14.25 uur	Vragen
14.30 uur	En dan nu: de praktijk
14.55 uur	Vragen
15.00 uur	Discussie in groepen
15.25 uur	Afsluiting & samenvatting

**Wetenschappelijk onderzoek
naar de verticale groep**

Onderzoeksvraag:

Laat wetenschappelijk onderzoek **verschillen** zien in de pedagogische kwaliteit en ontwikkeling van kinderen in verticale en horizontale groepen?

Zo ja, **welke groepsindeling is beter?**

Expertisecentrum
Kinderopvang
Pedagogische kwaliteit

Conclusie

- Uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek zijn wisselend
- Er is **geen** eenduidige conclusie
- Aandachtspunten voor het werken in verticale groepen
 - Jongere en oudere kinderen op de groep
 - Goede randvoorwaarden zijn van extra belang
- Werken in een verticale groep biedt ook kansen

Uit het veld en niet-wetenschappelijke publicaties

- Extra stimulering voor jonge kinderen (cognitief, motorisch, sociaal)
- Sociale vaardigheden bij oudere kinderen (empathie, leiderschap)
- Stabielere groepssamenstelling » meer rust en betere onderlinge contacten
- Continuïteit pm'ers » veilige gehechtheidsrelatie » welzijn kinderen

Uit het veld en niet-wetenschappelijke publicaties

- Lastig om in te spelen op verschillende behoeftes en ontwikkelingsniveaus
- Rust en regelmaat voor baby's
- Veiligheid voor baby's en voldoende uitdaging in de omgeving voor oudere kinderen
- Minder interactie met leeftijdsgenoten, oudere kinderen:
 - Minder complex spel, samenspel en vriendschappen
 - Minder cognitieve stimulatie

Waarschuwing

- Lastig om internationaal onderzoek naar de Nederlandse situatie te vertalen
- Verschillen in de definitie van verticale groepen
- Onderzoek naar effect leeftijdsrange
- Verschillen in leeftijden van kinderen in de opvang (0-4 vs. 2-6).

Passend activiteiten aanbod

- Meer uitdagingen in verticale groepen
- Lastig om een activiteit uit te voeren passend voor alle leeftijden
- Verschillende dagritmes » vooral lastig om baby's te betrekken
- Uitvoeren van programma dat bijdraagt aan (cognitieve) ontwikkeling van peuters lijkt in verticale groepen moeilijker

Emotionele en educatieve kwaliteit

- Algemene **proceskwaliteit**
geen duidelijke verschillen
- Interactievaardigheden pm'ers
in verticale groepen iets **beter**
dan horizontale babygroepen
- **Lagere** kwaliteit naarmate de
leeftijdssrange groter is
- Specifiek voor baby's (tot 1.5 jaar):
Kwaliteit lager in verticale groepen,
minder ontwikkelmogelijkheden
- Dreumesen juist **meer**
ontwikkelmogelijkheden

Ontwikkelingsuitkomsten

- Jongere kinderen: geen duidelijke verschillen voor baby's en dreumesen of een klein voordeel voor de verticale groep voor de dreumesen en jonge peuters
- Motorische ontwikkeling van baby's op de verticale groep soms belemmerd door veelvoudig gebruik van box of wipstoeltje
- Oudere kinderen: betere ontwikkeling op de horizontale groep (taal, sociaal, motoriek)

Continuïteit van pm'ers

- Betere sociaal emotionele ontwikkeling
- Negatieve effecten compenseren met goede kwaliteit van interacties
- Hoe hoog is de continuïteit in verticale groepen?

Eindconclusie

- Uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek zijn wisselend
- Er is geen eenduidige conclusie
- Aandachtspunten voor het werken in verticale groepen
- Werken in een verticale groep biedt ook kansen

Aandachtspunten (1)

- Ontwikkelingsstimulering van en omgang met jongste en oudste kinderen op de groep
- Trainen van pm'ers in het werken met verschillende leeftijden
- Activiteitsaanbod dat aan te passen is voor verschillende leeftijden

Aandachtspunten (2)

- Omgang met verschillende dagritmes
- Ruimte die het mogelijk maakt om uitdaging te bieden en veiligheid
- Flexibele groepsinrichting?
- Groepsgrootte en leeftijdsopbouw

Kansen

- Hoger niveau interactie tussen pm'ers en baby's.
- Iets betere ontwikkelingsuitkomsten voor de dreumessen en jonge peuters
- Hogere continuïteit heeft een gunstig effect op sociaal-emotioneel ontwikkeling

De praktijk

Wat doen we in de praktijk?

- Samenwerken en afspraken maken
- Activiteitsaanbod afstemmen - kansen creëren en kansen pakken
- Gebruik maken van rustige momenten – dagritmes
- Opsplitsen in kleine groepjes
- Optimaal gebruik van de ruimte - een plek voor baby's
- Investeren in contact met ouders
- Momenten met de hele groep – bijvoorbeeld eetmomenten

“Gebruik maken van de ruimte”

“Maak het vooral niet te groot”

“Verticale groepen bieden kansen – het gaat erom ze te benutten!”

Stelling 1

Door één specifieke medewerker verantwoordelijk maken voor de jongste en oudste in de groep kom je tegemoet aan de behoeftes en ontwikkelingsniveaus van alle kinderen.

Expertisecentrum
Kinderopvang
Pedagogische kwaliteit

Stelling 2

De ruimte van een verticale groep moet meer zijn dan 4 horizontale groepen in één ruimte.

Expertisecentrum
Kinderopvang
Pedagogische kwaliteit

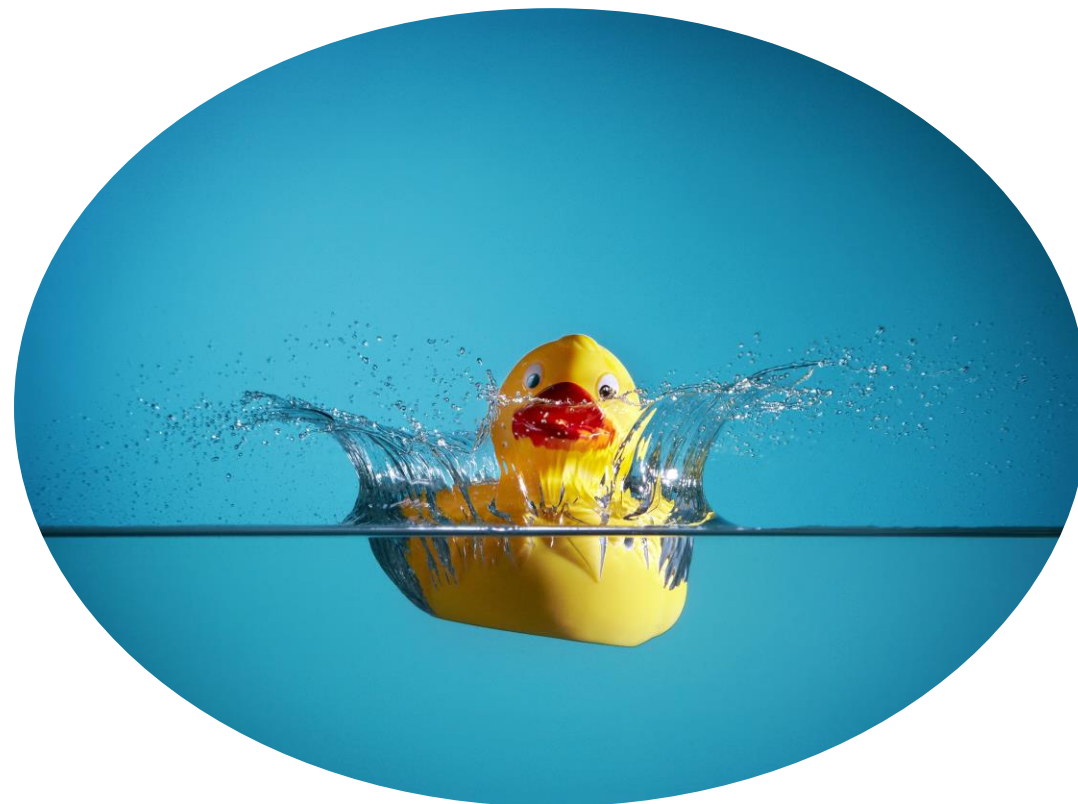
Stelling 3

Werken op een verticale groep is een vak apart en vraagt dus speciale professionele ontwikkelingsmogelijkheden.

Expertisecentrum
Kinderopvang
Pedagogische kwaliteit

Tips, tricks en ervaringen uitwisselen

Expertisecentrum
Kinderopvang
Pedagogische kwaliteit

Ora Oudgenoeg-Paz

Universiteit Utrecht

Tanja Hak

Laura Lecluse-Kaats

**Expertisecentrum
Kinderopvang**
Pedagogische kwaliteit